

[K. J. Mortensen.]

en meget fremtrædende plads. Jeg synes, vi sådan set skal være lidt glade for, at der nu sker en koordinering. Det har indtil nu været sådan, at dette område har sorteret under indtil 4 ministre, og det har været virkelig vanskeligt at styre det. Gennem ét ministerium, hvor én minister får magten, selv om det lyder hårdt og brutalt at sige, at han får magten, kommer vi i hvert fald til bedre at kunne styre det. Det er nok også rigtigt, at der kan blive ekstra vejanlægsudgifter, hvis man skal til at transportere det noget længere. Men her går jeg jo ind i en debat med hr. Johan Philipsen, for jeg mener, det er et spørgsmål, om ministeren ikke skulle have en ret til i forbindelse med enhver tilladelse til udvinding af materialer fra landjorden at fastsætte priser i tilladelsen, således at de store fortjenester, der har været nogle steder, i hvert fald falder væk. For mange gange har det været sådan, at den store indtægt ikke er tilfaldet den, som har ejet jorden, som hr. Johan Philipsen siger, men den, som har fået en kontrakt på udvindingen.

Jeg er glad for, at tilsyneladende flere partier går ind for en skærpelse, og jeg er glad for, at ministeren også er gået ind på tanken, og håber, vi får et godt arbejde hermed.

Dog må jeg lige til sidst sige et par ord til hr. Johan Philipsen, der ville drille mig lidt og sagde, at jeg var spøgefuld. Det var ikke spøgefuldt ment, det var ærligt ment, da jeg sagde, at jeg mente, det var samfundet, der ejede det, der lå under jordoverfladen. Jeg ved godt, at det har været lovligt indtil nu, så hr. Johan Philipsen har ikke været lovbryder, hvis han har overholdt bestemmelserne, men jeg finder stadig væk, at det må være rigtigt, at det er samfundet, der ejer det. Jeg finder, det er forkert, når vi, som vi gør i fredningssager, bliver præsenteret for erstatningskrav på over 1 mill. kr., ja, flere millioner kroner, fordi man påberåber sig, at der ligger grus dernede, og det sker jo, uanset om man er begyndt at udnytte det, eller om det kan udnyttes i det hele taget.

Der er ganske vist, siger hr. Johan Philipsen, grus i rigelige mængder. Ja, der er nok områder, hvor der er det; det er muligt, der er det i det sydlige Jylland. Vi ved til gengæld, at i hvert fald på Falster og i Sydsjæl-

land er det ved at være en mangelvare, og derfor skal vi nok se og tage os i agt for, at vi ikke graver hele Sønderjylland væk. Jeg ville da nødigt, at hr. Johan Philipsen skulle til at bo i en husbåd.

Jeg kan heller ikke være enig med hr. Johan Philipsen, når han siger, at grusgrave kan være smukke. Det kan de selvfølgelig være, når de bliver retableret på den rigtige måde. Men lad mig sige, at folketinget holder almindeligvis desværre en alt for lang sommerferie; må jeg ikke foreslå hr. Johan Philipsen at tage på rundtur og se, hvor mange grusgrave, der ikke er retableret. Det slår ikke til med de 5-10 pct., det er meget større andele. Der vil altså være grund til at sætte meget hårdt ind dér.

Johan Philipsen: Må jeg knytte en enkelt bemærkning til det med de store fortjenester. Jeg kan, hvis det skal være, i et eventuelt udvalg nævne mange navngivne personer, der er kommet til en helt anden opfattelse. Man må jo huske på, at indtægter ved grusgravning har været ganske almindelig skattepligtig indkomst, og de er ofte tilfaldet personer, der i forvejen har en relativt beskednen indkomst, og jeg tør garantere for, at nogle af dem er blevet temmelig choke-ret over, hvad de i realiteten måtte betale i skat året efter. Det var jo en af bevæggrundene til, at man gav sig til i alle kontrakter at skrive, at entreprenørerne skulle jævne efter sig; man opdagede simpelt hen, at der var ingen forretning i at lave kontrakter på anden måde, end at der skulle retableres.

Til sidst skal jeg kun sige til hr. K. J. Mortensen, at jeg håber, han har læst begge beretninger, for det fremgår meget tydeligt, at de materialer, som lovligt er taget op her i dette land før året 1932, tilhører vedkommende grundejer. Jeg har ikke spor imod, at hr. K. J. Mortensen vil ændre grundloven, men så sig det dog rent ud, så vi ved, hvad vi taler om.

(Kort bemærkning).

K. J. Mortensen: Vedrørende fortjenesten kan jeg også opgive navngivne personer til hr. Johan Philipsen — men det skal vi ikke gøre her fra talerstolen — virkelig smarte entreprenører, som er kommet lidt for billigt til deres underlagsmateriale; til gengæld er